

ЕПІДЕМІОЛОГІЯ, ОРГАНІЗАЦІЯ, ІСТОРІЯ

УДК616.31-082.001.36

В. Я. Скиба, д. мед. н., В. С. Іванов, к. мед. н.Государственное учреждение «Институт стоматологии
Национальной академии медицинских наук Украины»**АНАЛІЗ РОБОТИ ЕКСПЕРТНОЇ ПРОБЛЕМНОЇ
КОМІСІЇ МОЗ ТА НАМН УКРАЇНИ
«СТОМАТОЛОГІЯ» ЗА 2014 РІК**

Згідно Наказу МОЗ та НАМН України №322/41 від 13.05.2014 р. «Про зміни до Переліку експертних проблемних комісій МОЗ та НАМН України та їх голів» затверджено головою доктора медичних наук, професора Скибу Василя Яковича, 11.06.2014 року затверджено оновлений склад Експертної проблемної комісії МОЗ та НАМН України «Стоматологія». Комісія працює на базі Державної установи «Інститут стоматології Національної академії медичних наук України» за адресою м. Одеса, вул. Рішельєвська, буд. 11.

За минулий рік відбулося 3 засідання ПК МОЗ та НАМН України «Стоматологія» (Протоколи №№ 50, 51, 52). За цей час надійшли на розгляд 62 роботи, серед яких 54 кандидатських, та 8 докторських дисертаційних робіт. Крім цього були розглянуті 2 проекти навчальних посібників, 5 НДР, 17 інформаційних листа, 20 нововведень та 9 методичних рекомендацій.

Ключові слова: Експертна проблемна комісія, стоматологія, пріоритетні напрямки, стоматологічна захворюваність.

В. Я. Скиба, В. С. ІвановДержавна установа «Інститут стоматології
Національної академії медичних наук України»**АНАЛИЗ РАБОТЫ ЭКСПЕРТНОЙ
ПРОБЛЕМНОЙ КОМИССИИ МЗ И НАМН
УКРАИНЫ «СТОМАТОЛОГИЯ» ЗА 2014 ГОД**

Согласно Приказа МЗ и НАМН Украины №322 / 41 от 13.05.2014 г. «Об изменениях в Перечень экспертных проблемных комиссий МЗ и НАМН Украины и их председателей» председателем утвержден доктор медицинских наук, профессор Скиба Василий Яковлевич, 11.06.2014 года утвержден обновленный состав Экспертной проблемной комиссии МЗ и НАМН Украины «Стоматология». Комиссия работает на базе Государственного учреждения «Институт стоматологии Национальной академии медицинских наук Украины» по адресу г. Одесса, ул. Рішельєвская, д. 11. За прошедший год состоялось 3 заседания ЭПК МЗ и НАМН Украины «Стоматология» (Протоколы №№ 50, 51, 52). За это время поступили на рассмотрение 62 работы, среди которых 54 кандидатских и 8 докторских диссертаций. Кроме этого были рассмотрены 2 проекта учебных пособий, 5 НИР, 17 информационных листа, 20 нововведений и 9 методических рекомендаций.

Ключевые слова: Экспертная проблемная комиссия, стоматология, приоритетные направления, стоматологическая заболеваемость

V. Y. Skiba, V. S. Ivanov State Establishment "The Institute of Stomatology
of the National academy of medical science of Ukraine"**THE ANALYSIS OF WORK OF THE EXPERT
PROBLEM COMMISSION OF MH AND NAMS
OF UKRAINE «DENTISTRY» DURING 2014 YEAR****ABSTRACT**

According to the Order of the Ministry of Health and NAMS of Ukraine №322 / 41 dated 13.05.2014, "On-measurable nenyah a list of expert problem commissions MOH and NAMS of Ukraine and their chairmen" chairman approved MD, professor Skiba Vasily Yakovlevich, 11/06/2014 was approved with an updated, becoming the Expert problem commission MZ and NAMS of Ukraine "Dentistry". The Commission is working on the basis of the State Institution "Institute of Dentistry, National Academy of Medical Sciences of Ukraine" at Odessa, st. Rishelyevskaya, h. 11.

Analysis of the distribution of the dissertation to different areas of dental science and their perspective, the number of received theses, methodological recommendations, information sheets, innovations, scientific-research work with the purpose of planning from different regions of Ukraine and resolutions adopted in the course of the meetings.

For the past period were 3 meetings of the Problem Commission (Minutes №№50, 51, 52). It was considered 62 works, among them 54 Doctor of Philosophy and 8 doctoral theses. It was also considered 2 project manuals, 5 scientific-research work, 17 information sheets, 20 innovations and 9 methodical recommendations.

In 2014 of the year, the compliance of the planned dissertation works basic priority directions of medical science of dentistry was as follows: 41 works modern methods of prophylaxis and treatment of diseases of paradontium, mucus shell of cavity of mouth, tooth and his complications, diseases decay, maxillofacial areas, 1 work devoted to the study of etiological factors and pathogenic mechanisms of occurrence and development of main dental diseases, means and methods of their prevention and treatment.

Organization of the system of primary prevention and organizational-methodical aspects of the provision of dental care of children consistent with 13 of dissertation works. 7 works eadthrough of scientific researches of devoted the questions of materialovedennya and creation of modern stomatological equipment.

It was recommended to implement the 18 dissertations, 35 work with the reviewers' comments. 1 operation is not recommended for implementation. Need to change the supervisor of scientific novelty, purpose, objectives, according to the reviewers' comments.

Key words: Problem Commission, dentistry, priority directions, dental morbidity.

Згідно Наказу МОЗ та НАМН України №322/41 від 13.05.2014 р. «Про зміни до Переліку експертних проблемних комісій МОЗ та НАМН України та їх голів» затверджено головою доктора медичних наук, професора Скибу Василя Яковича, 11.06.2014 року затверджено оновлений склад Експертної проблемної

комісії МОЗ та НАМН України «Стоматологія». Комісія працює на базі Державної установи "Інститут стоматології Національної академії медичних наук України" за адресою м. Одеса, вул. Рішельєвська, буд. 11 [1, 2].

Аналіз проведено з розподілу тем дисертацій за належністю до різних напрямків стоматологічної науки та їх проблематикою, кількості надісланих запланованих дисертацій, методичних рекомендацій, інформаційних листів, нововведень, науково-дослідних робіт з метою планування з різних регіонів України та постанов у ході проведених засідань.

За минулий рік відбулося 3 засідання ЕПК МОЗ та НАМН України «Стоматологія» (Протоколи №№ 50, 51, 52) [5, 6]. За цей час надійшли на розгляд 62 роботи, серед яких 54 кандидатських, та 8 докторських дисертаційних робіт. Крім цього були розглянуті 2 проекти навчальних посібників, 5 НДР, 17 інформаційних листа, 20 нововведень та 9 методичних рекомендацій [3, 4].

В 2014 році відповідність тем плануємих дисертаційних робіт основним пріоритетним напрямкам

медичної науки галузі охорони здоров'я («Стоматологія») була наступною: 41 робота присвячена сучасним методам профілактики та лікування захворювань тканин пародонту, слизової оболонки порожнини рота, карієсу зубів та його ускладнень, захворювань щелепно-лицевої ділянки. Організації системи первинної профілактики та організаційно-методичні аспекти надання стоматологічної допомоги дітям відповідали 12 кандидатських та 1 докторська дисертаційні роботи. 1 докторська дисертаційна робота планувалась в напрямку вивчення етіологічних факторів та патогенетичних механізмів виникнення та розвитку основних стоматологічних захворювань, розробки засобів та методів їх профілактики та лікування. 7 дисертаційних робіт заплановані в галузі матеріалознавства і створення сучасного стоматологічного обладнання. В цьому році, в порівнянні з минулим немає робіт в галузі розробки наукових основ організації стоматологічної допомоги населенню (розробка стандартів, положень, наказів та їх відповідність міжнародним стандартам) (табл. 1).

Таблиця 1

Відповідність тем дисертаційних робіт основним пріоритетам галузі охорони здоров'я («Стоматологія»)

№ з/п	Назва пріоритетного напрямку	Кількість дисертацій	
		докторських	кандидатських
1	Вивчення етіологічних факторів та патогенетичних механізмів виникнення та розвитку основних стоматологічних захворювань, розробка засобів та методів їх профілактики та лікування	1	-
2	організація системи первинної профілактики та організаційно-методичні аспекти надання стоматологічної допомоги дітям	1	12
3	сучасні методи профілактики та лікування захворювань пародонту, слизової оболонки порожнини рота, карієсу зубів та його ускладнень, захворювань щелепно-лицевої ділянки	4	37
4	розробка наукових основ організації стоматологічної допомоги населенню (розробка стандартів, положень, наказів та їх відповідність міжнародним стандартам)	-	-
5	проведення наукових досліджень присвячених питанням матеріалознавства і створення сучасного стоматологічного обладнання	2	5
Разом:		8	54

Відношення докторських до кандидатських дисертацій встановлює приблизно 1:6,8. Аналіз даних таблиці показує, що найбільше кандидатських дисертацій (к/д) заплановано ОНМедУ (Одеський національний медичний університет) та ВДНЗУ «УМСА» (Вищий державний навчальний заклад України «Українська медична стоматологічна академія» (м. Полтава)), відповідно 13 і 12. З ДВНЗ «ІФНМУ» (Державний вищий навчальний заклад «Івано-Франківський національний медичний університет») - надійшло 6 робіт. НМУ (Національний медичний університет імені О.О. Богомольця (м. Київ)), ЛНМУ (Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького)

та ВНМУ (Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова) надали по 4 роботи. 3 роботи поступило з ДЗ «ДМА МОЗ України» (Державний заклад «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»). По 2 роботи отримали з ДЗ «ЛДМУ» (Державний заклад «Луганський державний медичний університет») та ДВНЗ «ГДМУ» (Державний вищий навчальний заклад «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського»). 1 роботу надіслали: ДУ «ІС НАМН» (Державна установа «Інститут стоматології Національної академії медичних наук України» (м. Одеса)), ПВНЗ «КМІ УАНМ» (Приватний вищий навчальний заклад «Київський ме-

дичний інститут Української асоціації народної медицини» (м. Київ)), ДонНМУ (Донецький національний медичний університет імені М.Горького) та ДВНЗ «УжНУ» (Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет»).

Вісім докторських дисертаційних робіт у 2014 році були представлені до розгляду4 медичними закладами різних регіонів нашої Держави (4 – ДУ «ІС НАМН», 2 – НМАПО, по1 – ОНМедУ та БДМУ. Сім робіт рекомендовано до виконання, з урахуванням зауважень рецензентів та членів ЕПК МОЗ та НАМН України «Стоматологія». Одному дисертанту рекомендовано тему до виконання, з корекцією назви.

Кількість планів кандидатських робіт склала – 54, це менше на 48 робіт в порівнянні з минулим роком. Більшість робіт (по 33,33 %) було рекомендовано до виконання та виконання з урахуванням зауважень ре-

цензента та членів комісії (це 36 пошукувачів разом). Рекомендовано до виконання з корекцією назви – 24,07 %, а це 13 пошукувачів, з корекцією назви та урахуванням зауважень членів ЕПК МОЗ та НАМН України «Стоматологія» – 7,41% (4 пошукувача). В 1,86 % (1 к/д) робіт не було рекомендовано до виконання, у зв'язку з зміною наукового керівника, назви, мети, наукової новизни, завдань згідно до зауважень рецензентів та членів комісії. З усіх робіт 1 була повторно розглянута на засіданні ЕПК МОЗ та НАМН України «Стоматологія» та рекомендована до виконання, з урахуванням зауважень рецензента та членів комісії, яка не розглядалась в 2013 році, тому, що не був присутній на ньому пошукувач. 1 робота не була рекомендована до виконання. Це Ощипка Р.В. (ДВНЗ «ТДМУ») (табл. 2).

Таблиця 2

Перелік розглянутих робіт по стоматології, які надійшли у 2014 році на ЕПК МОЗ та НАМН України «Стоматологія» від різних наукових закладів України

Назва наукових закладів	Д/д	К/д	НДР	МР/НП	Н/в абоН/п / І/л
ДУ «ІСАМН» (Одеса)	4	1	-	3*/-	-/1**
ОНМедУ (Одеса)	1	13	2	1*/2	4/2
ВДНЗУ «УМСА» (Полтава)	-	12	-	4*/-	16/6
ХМАПО (Харків)	2	-	-	-	-
БДМУ (Чернівці)	1	-	-	-	-
ДВНЗ «ІФНМУ» (Івано-Франківськ)	-	6	1	-	-/6
НМУ (Київ)	-	4	-	1/-	-
ЛНМУ (Львів)	-	4	1	-	-
НМАПО (Київ)	-	-	-	2/-	-
ВНМУ (Вінниця)	-	4	-	-	-
ДЗ «ДМА» (Дніпропетровськ)	-	3	1	-	-
ДЗ «ЛДМУ» (Луганськ)	-	2	-	-	-
ДВНЗ «ТДМУ» (Тернопіль)	-	2	-	-	-
ДонНМУ (Донецьк)	-	1	-	-	-/2
ПВНЗ «КМІ УАНМ» (Київ)	-	1	-	-	-
ДВНЗ «УжНУ» (Ужгород)	-	1	-	-	-
ХНМУ (Харків)	-	-	-	-	-/1**
ДЗ «ЗМАПО» (Запоріжжя)	-	-	-	1*/-	-
Разом:	8	54	5	12/2	20/18

Примітка: *-3 методичні рекомендації були спільно надані ДУ«ІСАМН» та ОНМедУ, ВДНЗУ «УМСА», ДЗ «ЗМАПО»; **-1 інформаційний лист був спільно наданий ДУ «ІСАМН» та ХНМУ

У 2014 році не було розглянуто жодної роботи, поданої іноземцями.

Кількість планів докторських та кандидатських дисертаційних робіт, які представлені на розгляд ЕПК МОЗ та НАМН України «Стоматологія» в 2014 році склала 62, з них:

- терапевтична стоматологія – 8 (з них немає

д/д);

- хірургічна стоматологія – 10 (з них 1 д/д);
- ортопедична стоматологія – 18 (з них 6 д/д);
- ортодонтія – 5 (з них немає д/д);
- стоматологія дитячого віку – 8 (з них 1 д/д);
- пародонтологія – 13 (з них немає д/д);

Аналіз тематики розглянутих у 2014 році канди-

даських та докторських дисертаційних робіт показує, що кількість робіт за всіма стоматологічними напрямками значно зменшилась в порівнянні з минулим роком, це пов'язано з подіями, що відбуваються сьогодні в країні (тимчасова анексованість деяких територій України та у зв'язку з цим відсутність трьох державних закладів - ДонНМУ (Донецьк), ДЗ «ЛДМУ» (Луганськ), ДУ «КДМУ» (Сімферополь)). 18 робіт присвячені ортопедичній стоматології, 13 - питанням пародонтології, 10 робіт присвячені питанням хірургічної стоматології, по 8 - стоматології дитячого віку та терапевтичної стоматології, 5- питанням ортодонтії.

Дані, зібрані по тематиці затверджених робіт з окремих напрямків стоматологічної науки мають, такий вигляд:

- терапевтична стоматологія – 8 (12,9 %):
  - 1) питання стоматологічного здоров'я у хворих з соматичною патологією – 1 (12,5 %);
  - 2) питання реставрації – 1 (12,5 %);
  - 3) питання лікування та профілактики захворювань слизової оболонки порожнини рота – 5 (62,5 %);
  - 4) питання ендодонтії – 1 (12,5%);
- хірургічна стоматологія – 10 (16,13 %):
  - 1) питання переломів нижньої щелепи та лицевого скелету – 2 (20,0 %);
  - 2) питання лікування розщілин твердого та м'якого піднебіння – 1 (10,0%);
  - 3) питання використання кісткових замінників – 3 (30,0%);
  - 4) питання імплантології – 2 (20,0%)
  - 5) питання пластичної хірургії голови та шиї – 2 (20,0%)
- ортопедична стоматологія – 18 (29,03 %):
  - 1) питання часткової, повної адентії з протезуванням знімними конструкціями – 5 (27,78 %);
  - 2) питання протезування при патологічному стиранні зубів – 1 (5,56%);
  - 3) питання діагностики в ортопедичній стоматології – 1 (5,56 %);
  - 4) питання підготовки коренів зубів під протезування та виготовлення вкладок – 1 (5,55 %);
  - 5) питання протезування незнімними конструкціями – 2 (11,11 %);
  - 6) питання ортопедичного лікування хворих з порушенням скронево-нижньощелепного суглобу – 1 (5,55%);
  - 7) питання ортопедичного лікування розлад моторики язика – 1 (5,56%);
  - 8) питання імплантології – 6 (33,33 %).
- ортодонтія – 5 (8,07 %):
  - 1) питання формування тимчасового прикусу – 1 (20,0 %);
  - 2) питання лікування трансверзальних аномалій – 1 (20,0 %);
  - 3) питання профілактики ускладнень ортодонтичного лікування – 1 (20,0 %);
  - 4) питання комплексного лікування зубощелепних аномалій – 1 (20,0 %);
  - 5) питання функціонального стану щелепно-лищевої ділянки у дітей – 1 (20,0%);
- стоматологія дитячого віку – 8 (12,9 %):
  - 1) питання профілактики та лікування карієсу

зубів у дітей – 3 (37,5 %);

2) питання профілактики та лікування захворюваності тканин пародонту у дітей – 2 (25,0 %);

3) питання лікування основних стоматологічних захворювань у дітей з соматичною патологією – 3 (37,5%);

- пародонтологія – 13 (20,97 %):

1) питання лікування і профілактики захворювань пародонту – 9 (69,23 %);

2) питання лікування захворювань тканин пародонту у хворих з соматичною патологією – 4 (30,77 %);

Терапевтична стоматологія. Більшість робіт із терапевтичної стоматології присвячені питанням лікування та профілактики захворювань слизової оболонки порожнини рота (62,5%). По 12,5% терапевтичних робіт присвячені питанням ендодонтії, реставрації та питанням стоматологічного здоров'я у хворих з соматичною патологією.

Хірургічна стоматологія. Актуальні питання стосовно використання кісткових замінників, переломів і пошкоджень лицевого скелету, імплантології в хірургічній стоматології та пластичної хірургії голови та шиї знайшли відображення в більшості плануючих робіт (30,0 %, та по 20,0 % відповідно). В 10,0 % відсотках це робота, присвячена питанням лікуванню розщілин твердого та м'якого піднебіння.

Ортопедична стоматологія. Найбільш робіт надіслано на розгляд ЕПК з питань імплантології та часткової, повної адентії з протезуванням знімними конструкціями – 6 (33,33 %) та 5 (27,28 %) відповідно, 11,11 % – з питань протезування незнімними конструкціями. 10,81 % – з питань реабілітації ортопедичних хворих. Питанням матеріалознавства, протезування незнімними конструкціями та підготовки коренів зубів під протезування і виготовлення ортопедичних вкладок присвячено по 8,11 % розглянутих дисертаційних робіт. Інші роботи присвячені питанням протезування при патологічному стиранні зубів, ортопедичного лікування хворих з порушенням скронево-нижньощелепного суглобу, підготовки коренів зубів під протезування і виготовлення ортопедичних вкладок, діагностики в ортопедичній стоматології та питанням ортопедичного лікування розлад моторики язика (по 5,56 % відповідно).

Ортодонтія. Дисертаційним роботам в напрямку ортодонтії були присвячені наступні питання: комплексному лікуванню зубо-щелепних аномалій, функціональному стану щелепно-лищевої ділянки у дітей, формування тимчасового прикусу, лікування трансверзальних аномалій та профілактики ускладнень ортодонтичного лікування (по 20,0 %).

Стоматологія дитячого віку. Надіслані з цього напрямку роботи присвячені у 37,5 % питанням профілактики і лікуванню карієсу зубів у дітей та питанням лікування основних стоматологічних захворювань у дітей з соматичною патологією. 25,0 % робіт присвячені питанням профілактики та лікуванню захворювань тканин пародонту у дітей.

Пародонтологія. Більшість робіт присвячена питанням лікування і профілактики захворювань пародонта (69,23 %) та лікуванню захворювань пародонту

у хворих з соматичною патологією (30,77 %).

За звітний період було розглянуто 5 науково-дослідних робіт, 2 проекти навчальних посібників, 9 методичних рекомендацій та 17 інформаційних листів і 20 нововведень. З науково-дослідних робіт розглянуто 1 матеріал запити на фінансування наукового проекту (Одеський національний медичний університет, кафедра хірургічної стоматології), та матеріал звіту о ході виконання робіт з доцільним подальшим виконанням (Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, Державний вищий навчальний заклад «Івано-Франківський національний медичний університет», Державний заклад «Дніпропетровська медична академія Міністерства охорони здоров'я України» та Одеський національний медичний університет, кафедра терапевтичної стоматології). Рекомендовано затвердити всі матеріали запити для участі в конкурсному відборі та вважати доцільним подальше виконання тем наукових проектів за рахунок коштів Державного фінансування. Із розглянутих проектів науково-дослідних робіт всі вони були присвячені сучасним методам профілактики та лікування основних стоматологічних захворювань у дітей (1 робота), слизової оболонки порожнини рота (1 робота), стоматологічних захворювань у населення різних вікових груп (1 робота), захворювань щелепно-лицевої ділянки (2 роботи).

В звітному періоді також були розглянуті слідуючи питання: звіт про роботу Експертної проблемної комісії МОЗ та НАМН України «Стоматологія» за 2013 рік та план роботи комісії у 2014 році та ознайомлення з Наказом МОЗ та НАМН України №322/41 від 13.05.2014 р. «Про зміни до Переліку експертних комісій МОЗ та НАМН України та їх голів», де затверджено головою доктора медичних наук, професора Скибу Василя Яковича, 11.06.2014 року затверджено оновлений склад Експертної проблемної комісії МОЗ та НАМН України «Стоматологія». Комісія працює на базі Державної установи "Інститут стоматології Національної академії медичних наук України" за адресою м. Одеса, вул. Рішельєвська, буд. 11. Ухвалили: прийняти роботу Експертної проблемної комісії МОЗ та НАМН України «Стоматологія» в 2013 році задовільною по першому питанню. По другому ознайомити з Наказом та новим складом Експертної проблемної комісії МОЗ та НАМН України усі медичні заклади країни та усіх членів комісії. Та-

кож слухали питання затвердження зміни назви теми кандидатської дисертації з Вінницького національного медичного університету імені М. І. Пирогова, де ухвалили, що план відповідає всім вимогам до планування, виконується в рамках науково-дослідних робіт університету і може бути рекомендований до виконання з зміненою назвою.

Список літератури

1. Наказ МОЗ України та Національної академії медичних наук України № 322/41 від 13.05.2014 року «Про зміни до Переліку експертних проблемних комісій МОЗ та НАМН України та їх голів».
2. Додаток про «Положення про проблемні комісії МОЗ та НАМН України».
3. Звіт про роботу Проблемної комісії МОЗ та НАМН України «Стоматологія» за 2014 рік.
4. Звіт про роботу Проблемної комісії МОЗ та НАМН України «Стоматологія» за 2013 рік.
5. Матеріали поданих пакетів документів дисертаційних робіт, нововведень, інформаційних листів, методичних рекомендацій, науково-дослідних робіт в 2014 році.
6. Протоколи засідань Проблемної комісії МОЗ та НАМН України «Стоматологія» (Протоколи №50,51,52).

REFERENCES

1. *Nakaz MOZ Ukrainy ta Nacional'noi akademii medychnykh nauk Ukrainy № 322/41 vid 13.05.2014 roku «Pro zminy do Pereliku ekspertnykh problemnykh komisij MOZ ta NAMN Ukrainy ta i'h goliv».* [Order of the Ministry of Health of Ukraine and the National Academy of Medical Sciences of Ukraine № 322/41 of 05.13.2014 "On amendments to the list of expert problem commissions Ministry of Health and Medical Science of Ukraine and their heads"]
2. *Dodatok pro «Polozhennja pro problemni komisii MOZ ta NAMN Ukrainy».* [The application of the "Regulations on the problem commission Ministry of Health and Medical Science of Ukraine."].
3. *Zvit pro robotu Problemnoi komisii MOZ ta NAMN Ukrainy «Stomatologija» za 2014 rik.* [Report on the problem commission Ministry of Health and Medical Science of Ukraine "Dentistry" by 2014].
4. *Zvit pro robotu Problemnoi komisii MOZ ta NAMN Ukrainy «Stomatologija» za 2013 rik.* [Report on Business Problem Committee Ministry of Health and Medical Science of Ukraine "Dentistry" by 2013].
5. *Materialy podanyh paketiv dokumentiv dysertacijnyh robiv, novovveden', informacijnyh lystiv, metodychnykh rekomendacij, naukovodoslidnyh robiv v 2014 roci.* [Materials submitted documents package dissertations, innovation, circulars, guidelines, research projects in 2014].
6. *Protokoly zasidan' Problemnoi komisii MOZ ta NAMN Ukrainy «Stomatologija» (Protokoly №50,51,52)* [The proceedings of the problem commission Ministry of Health and Medical Science of Ukraine "Dentistry" (Minutes №50,51,52)].

Надійшла 12.01.15

